

Du vantro slægt!

Prædiken 2. søndag i fasten, 16. marts 2014 i Martinskirken, SH

Salmer: Se vi går op til Jerusalem, 43, 171,2, 20, 419,1-3, 429v1-2, 592,4-5, 167v7

Evangelium: Markus 9,14-29

Da de kom ned til disciplene, så de en stor skare omkring dem og nogle skriftekloge, som diskuterede med dem. Hele skaren blev grebet af ærefrygt, straks de fik øje på Jesus, og løb hen for at hilse på ham. Han spurgte dem: "Hvad er det, I diskuterer med dem?" Og en fra skaren svarede ham: "Mester, jeg har bragt min søn til dig; han er besat af en ånd, som gør ham stum. Hvor som helst den overvælder ham, kaster den ham til jorden, og han fråder og skærer tænder og bliver helt stiv. Jeg sagde til dine disciple, at de skulle drive den ud, men det kunne de ikke." Da udbrød Jesus: "Du vantro slægt, hvor længe skal jeg være hos jer, hvor længe skal jeg holde jer ud? Kom herhen med ham!"

Så bragte de ham hen til Jesus. Men da ånden så ham, rev og sled den straks i drengen, så han faldt om på jorden og lå og frådede og vred sig. Jesus spurgte hans far: "Hvor længe har han haft det sådan?" Han svarede: "Fra han var barn. Og den har mange gange kastet ham både i ild og vand for at gøre det af med ham. Men hvis du kan gøre noget, så forbarm dig over os og hjælp os." Jesus sagde til ham: "Hvis du kan! Alt er muligt for den, der tror." Straks råbte drengens far: "Jeg tror, hjælp min vantro!"

Da Jesus så, at en skare stimlede sammen, truede han ad den urene ånd og sagde til den: "Du stumme og døve ånd, jeg befaler dig: Far ud af ham, og far aldrig mere ind i ham!" Da skreg den og rev og sled i ham og fór ud; og han blev som død, så alle sagde: "Han er død." Men Jesus tog hans hånd og fik ham til at rejse sig op. Da Jesus var kommet inden døre og var alene med sine disciple, spurgte de ham: "Hvorfor kunne vi ikke drive den ud?" Han svarede dem: "Den slags kan kun drives ud ved bøn."

Ned fra bjerget

Det vi hører om i denne teksten fra Markus 9, som handler om at Jesus driver ut en ond ånd, det utspinner seg lige efter at Jesus og tre av hans disiple, Peter, Jakob og Johannes, har kommet ned fra forklarelsens bjerg. På dette bjerg hadde Jesus åpenbaret sin herlighet, og han talte med Moses og Elias.

Teksten om forklarelsen på bjerget brukes på den siste søndag i Åpenbaringstiden, (eller siste søndag efter Hellig Tre konger som det heter hos oss.) I denne tiden i kirkeåret leser vi tekster om hvordan Jesus åpenbarer sin herlighet.

- Åbenbaringssøndagen, eller Hellig tre kongers dag, bliver det lille Jesubarn hyllet med store og rige gaver af vismennene fra Østerland.
- 1. søndag i Åpenbaringstiden møter vi Jesus som tolvåring i templet hvor man undrer seg over hans forstand og svar.
- Senere gjør Jesus sist første under der han forvandler vann til vin i bryllupet i Kana. Dette er teksten for 2. søndag i Åpenbaringstiden. På denne dag heter: *Dette gjorde Jesus i Kana i Galilea som begyndelsen på sine tegn og åbenbarede sin herlighed, og hans disiple trodde på ham.* De andre tekstene som leses samme dag har ofte tilknytning til evangelieteksten. 2. søndag i Åpenbaringstiden, hvor vi hører at Jesus åpenbarte sin herlighed ved bryllupet i Kana, leses der fra 2. Mosebog, der Moses sier til Herren: *La mig dog se din herlighed.* (La mig i parentes få bemerke at den bønn vi ber tidlig i gudstjenesten, kollektbønnen, som regel har tilknytning til evangelieteksten for dagen, dvs 1. rekkes evangelietekst. Så når vi på vedkommende søndag leser evangeliet fra annen rekke, (som vi har gjort i dag) så kan det være godt å kjenne til hva som er første rekkes evangelium for dagen, så forstår vi også mer hva der bedes om.)
- På siste søndag i Åpenbaringstiden leses, som sagt (efter 1. tekstrekke,) om forklarelsen på bjerget, og det er ikke så merkelig, for den betegner et høydepunkt i Jesu åbenbaring, der Jesus forvandles for sine disiples øjne, hans klæder bliver hvide som sne, og hans ansigt lyser som solen.

Men hvilken skjærende kontrast blir det ikke når vi leser dagens tekst, som hører til i fastetiden. Jesus kommer ned fra bjerget og møter denne verdens jammer og syndens bitre følger. På forklarelsen bjerg var han omstrålet af Guds herlighed og fikk tale med Moses og Elias. Her nede ved foden av bjerget møter han denne verdens elendighet og de onde ånders herjinger.

Disiplene testes

Når Jesus kommer ned fra bjerget sammen med de tre disipler som var sammen med ham der, møter han de ni andre disipler i diskusjon med nogle skriftkloge, og en stor folkemengde står omkring dem og følger interesserte med i diskusjonen. Hva mon de diskuterte om? Det forstår vi ganske snart.

Disiplene hadde forsøkt å drive ut en ond ånd, men hadde mislyktes. Sannsynligvis hadde fariseerne villet sette Jesus og hans disipler på prøve, teste dem om de virkelig kunne drive ut onde ånder. Men den onde ånd ble ikke drevet ut. Og nå fikk fariseerne vann på møllen. Disse Jesu disipler var noen bløffmakere. Der kan I selv se!

Det er drengens far som forteller Jesus hva diskusjonen dreier seg om. Hans sønn var besatt av en ond ånd, som gjorde at drengen var døv og stum, og som ga ham store og kraftige epileptiske anfall. Ja så ille kunne det være at den onde ånd kastet drengen i både ild og vand for at gjøre det af med ham. Og sånn hadde det vært helt ifra han var et lille barn. Den fortvilede far hadde sikkert bedt til Gud i mange år om at Gud måtte forbarme seg over hans sønn. Men nå virket det som han kanskje hadde gitt opp. Så var der disse Jesu disipler, som fariseerne ville sette på prøve, om de nå kunne formå å drive den onde ånd ut. Mannen tenkte, ja hvorfor ikke prøve? Men han hadde sikkert ikke meget tro på at det skulle lykkes. Og det gjorde det jo heller ikke. Når nå Jesus, Mesteren selv, kommer, så sier faderen til Jesus: *Men hvis du kan gøre noe, så forbarm dig over oss og hjælp oss.* Det som denne far giver uttrykk for her er ikke tro, snarere det motsatte. Troen sier ikke: *Hvis du kan, troen sier: Hvis du vil!*

Drengens fars vantro

Jesus svarer ham: *Hvis du kan!* Du spør om jeg kan! Det denne mann sier til Jesus står i sterk kontrast til det der fortelles f.eks om offiseren i Kapernaum, hvis tjener var syk. Offiseren sa til Jesus: *Sig blot et ord så vil min tjener blive helbredt* Matt 8,8. Det er ikke å undres over at Jesus siger lige før i vår tekst: *"Du vantro slægt, hvor længe skal jeg være hos jer, hvor længe skal jeg holde jer ud?"* Dette sier han ikke bare til drengens far, men til alle de tilstedeværende, de skriftkloge, faren – hvis sønn som var besatt av en ond ånd – og til hans egne disipler. Jesus hadde ved flere leiligheter vist seg som den allmektige Gud, når han helbredet syke, drev ut onde ånder, vekket opp døde. Men hans store, mægtige gjerninger hadde ikke ført til tro. Ja han ble tilmed mistenkeliggjort for å drive ut onde ånder ved hjelp av Beelsebul, dvs Djevelen selv. (Det leser vi om i evangelieteksten etter 1. rekke for neste søndag.)

Forbillederne i GT

Jesu revsende ord: *"Du vantro slægt, hvor længe skal jeg være hos jer, hvor længe skal jeg holde jer ud?"* minner meget om det vi leser i 5. Mosebog 32 hvor der står: *En forkvaklet og forvildet slægt handlede ondt i mod ham* (mod Gud). Guds folk, i det Gamle testamentet, Israel, hadde nydt Herrens godhet, han hadde ført dem ut av Egypten, med sterk arm, han hadde båret dem gjennom ørkenen. Ja, *Han bredte sine vinger ut*, sier Moses, i dette som kalles Mose avskjeds sang i 5 Mos 32: *Han bredte sine vinger ud, tog sitt folk op og bar det på sine vinger. Han mættet sitt folk midt i ørkenen. Han gav dem honning fra bjerget, olje fra flinteklippen, tykmælk fra køer og mælk fra får* osv. Gud øste sin godhet over dem. Men hva førte det til? Moses siger: *Jeshurun, eller Israel, blev fed og slog bagud, De forkastet den Gud, der havde skabt dem, de viste foragt for sin frelses klippe.* Dette som vi leser i Mose avskjedssang får sin gjenklang hos profeten Esajas når han innleder sitt profetskrift: I kapitell 1 i Esajas bog læser vi: *Hør himmel lyt jord, for Herren taler. Børn har jeg oppfødd og fostret, men de forbrød sig mod mig. En okse kender sin ejer, et æsel sin herres krybbe, men Israel kender intet, mit folk fatter intet.* Denne Herrens anklage, møter vi også her i vår tekst. Etter all Jesu undervisning, etter alle hans under, som viste at han var Gud, den allmægtige, så møter han vantro og skepsis. *"Du vantro slægt, hvor længe skal jeg være hos jer, hvor længe skal jeg holde jer ud.*

Jesus revser også oss for vår vantro. Vi skal tåle å høre om det. Ikke minst i fastetiden, som er en botstid, er det viktig å minnes om hvem vi er. Vi har ikke elsket Gud over alle ting, heller ikke vår neste som oss selv! Hvor meget beder vi for dem som er utenfor Guds rige, og som er på vej mot evig fortabelse? Skulle vi ikke bruke vor tid i bønn til Herren om at han forbarmer sig over denne verden, som han har skapt, som han elsker, som han har kjøpt og betalt med sitt dyre blod! *Aften, morgen og middag vil jeg klage og sukke, så hører han min røst* (Sl 55,18). Hvis du har anledning til det – det har nok vi som er pensjonister - så kan du gjøre netopp det: Klage i din bønn til Gud, aften, morgen og middag. Det er ikke så meget forlangt med tan-

ke på hva Jesus har ofret for oss! Han hadde et hårdt arbeid med å frelse oss, da han gikk i døden for oss, ja for hele verden. Han sonet all verdens synd. *Hans sjæl hadde møie* leser vi Es 53. Det var et hårdt arbeid.

Om du slipper opp for ord når du skal be, så bruk Salmernes bog, og be med David, med Koras-sønnene, med Asaf eller hvem det er som har skrevet salmene i Salmernes bog i GT. Og legg denne verdens nød frem for Herren i bønn!

Drengens fars tro

Tilbake til denne drengs far i vår tekst. Der sker noe med drengens far i møtet med Jesus. Det er tydelig at troen vekkes i ham. Dette under skjer nettopp i møtet med Jesus. Møtet med Jesus i hans ord skaper tro og tillit til Ham. Møtet med Jesus i hans Ord vekker troen i oss. Og derfor råber denne far: *Jeg tror, hjelp min vantro*.

Tro og vantro kan veksle også hos oss. Noen ganger så er vi så trygge og visse og glade i vår tro på Jesus, andre ganger er vi full af tvil og vantro – ikke minst når livet går oss i mot, og våre følelser sier oss noget helt annet. Men da er det Jesus minner oss om at tro på ham, det er en tro på hva *han siger*, uansett hva vår fornuft og følelse sier oss. Han vil lære oss å tro uten og se! Som han sa til den tvilende Thomas, som ikke selv med egne øyne hadde sett Jesus etter hans opstandelse og derfor sa til de andre disipler: «*Hvis jeg ikke sernaglemerkerne i hans hender og stikker min finger i naglemerkerne og stikker min hånd i hans side, tror jeg det ikke.*» (Joh 20,25 flg). Da Jesus møter Thomas otte dage etter, så siger han til Thomas: «*Ræk din finger frem, her er mine hænder, og ræk din hånd frem og stik den i min side, og vær ikke vantro, men troende.* Men han tilføjer også: *Salig er den som ikke har set og dog tror.*

Jesus vil lære oss å stole på ham tvert imot våre følelser og vår fornuft. Men dette er en vanskelig lekse å lære. Av og til så er Gud likevel så nådig at han lar oss få se, og oppleve, som han gjorde det med Thomas. Han vet hvor vankelmødige og skrøpelig og svake vi er. Så hender det at han likevel gjør det sånn at vi ser Guds finger i det som skjer. Men likevel skal vi øve oss nettopp i dette: Å tro uten å se. Holde oss til Ordet alene, uten hensyn til våre følelser. *For vi lever i tro, ikke i det, som kan ses.* 2.Kor 5,7.

Drengens far hører Jesus si: *Alt er mulig for den som tror.* Og dette *alt er mulig*, som kommer fra Guds egen Sønnns munn vekker troen i farens hjerte. Når Jesus sier *Alt er mulig for den som tror*, så mener han ikke at det er på grunn farens tro sønnen kunne bli rask! Nei, farens tro var ikke meget å prale af. Farens tro formådde ikke dette. Jesus er heller ikke avhengig av vår tro, når han helbreder. Han helbreder uafhængig av tro og vantro. Nei, det er heller Jesu egen tro, Jesus taler om. Jesus trodde fullt og fast at han ved sin himmelske far kunne drive denne onde ånd ut. *Alt er mulig for den som tror.* Alt er mulig for Gud.

Når Jesus vekker opp Lazarus fra de døde kan vi lese i Johs 11, 41-42: *Jesus så opp mot himlen og sa: Fader jeg takker dig for at du har hørt mig. Selv vidste jeg at du alltid hører mig, men det var for folkeskarens skyld, som står her, at jeg sa det, for at de skal tro, at du har udsendt mig.* Han visste at hans Fader alltid hørte ham. Det var ingen tvil i hans sjæl. Jesus tvilte aldri i vantro.

Nå behøvede ikke Jesus bede sin himmelske Far om at han skulle drive den onde ånd ut. For han er selv Gud. Og derfor befaler han bare den onde ånd, mens vi skal bede, siger Jesus. Det hører vi om i slutten av vår tekst, hvor der står sånn: *Da Jesus var kommet inden døre og var alene med sine disciple, spurte de ham: "Hvorfor kunne vi ikke drive den ud?" Han svarede dem: "Den slags kan kun drives ud ved bøn."* (I noen bibelutgaver står der "ved bønn og faste")

Den slags kan kun drives ud ved bøn.

Man kan måske tro at dette var et så vanskelig tilfelle, at det skulle noe ekstra til for at den onde ånd skulle drives ut. Men jeg tror ikke det er sånn det henger sammen. Jeg tror snarere at det henger sånn sammen at disiplene hadde begynt å få litt for stor tro på seg selv. Tidligere i evangeliene, f.eks i Luk 10, får vi høre at disiplene kommer gledestrålende tilbake til Jesus etter at han hadde sendt dem ut på misjonsoppdrag. Disiplene siger: *Herre, selv demonerne, (de onde ånder) adlyder os i dit navn.* Da siger Jesus: *Glæd jer ikke over at ånderne adlyder jer, men gled dere over jeres navne er indskrevet i himlene.* Måske disse disipler var begynt å blive litt overmodige, og tenkte at dette var en enkel sak. De hadde jo fått denne makt til å drive ut onde ånder. Det hadde gått godt før, så det skulle nok gå godt nu også. Men saken er at de hadde ingen makt i seg selv til å drive ut onde ånder. Denne makt hadde kun Jesus. Og vi skal merke oss at både åndeudrivelse

og helbredelse kun kan skje gjennom bønn til Ham. Og dette minner Jesus dem om på nytt. Når han sier: *Den slags kan kun drives ud ved bøn.*

I en av paralleltekstene til denne tekst fra Markusevangeliet, nemlig Matteus 17, sier Jesus til sine disipler: *Har I tro som et sennepsfrø, kan I si til dette bjerg, Flyt dig herfra og derhen! Og det vil flytte sig.* Det Jesus vil si med dette er at vi slett ikke har en sådan tro. Men der er en som kan flytte bjerg, der er en som kan helbrede fra sykdom, der er en som kan drive ud de onde ånder. Det er Jesus selv. Vi kan kun bede ham gjøre det. Vår tro hjelper ikke til. Det er kun hans magt som gjør det. Derfor ligger det fullstendig i hans hender og ikke i våre.

De onde ånder drives ut gjennom bønn til Herren. På samme måte som helbredelse også skjer gjennom bønn – som vi ble minnet om i epistelteksten i dag, hvor vi leste: *Er nogen blandt jer syg, skal han tilkalde menighedens ældste, og de skal salve ham med olie i Herrens navn og bede over ham. Og troens bøn vil frelse den syge, og Herren vil gøre ham rask.* Det er ikke vi, men det er Herren som gjør rask. Men vi følger alltid: *Herre, om du vil!* Vi har ingen makt i oss selv. Vi kan kun folde våre hender og bede.

Ære være faderen og Sønnen, og Helligånden, som var er og være skal, en sann Gud fra evighet og til evighet Amen.

Lagt på www.vivit.dk 17.03.2014